

DOI: 10.32347/2076-815x.2022.79.13-25

УДК 711.1

д. арх., професор **Дьомін М.М.**,
deminmaster@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3144-761X,
д. арх., професор **Яценко В.О.**,
viktoryathenko@ukr.net, orcid.org/0000-0002-6054-729X,
Короткова Т.М., kotasya@ukr.net, orcid.org/ 0000-0002-8375-569X,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ДЕЯКІ ПРИПУЩЕННЯ ЩОДО МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ГРУПОВИХ СИСТЕМ ЛОКАЛЬНОГО РІВНЯ

*Знання бувають двох видів. Або ми знаємо щось самі,
або знаємо де про це можна знайти інформацію.
Самуель Джонсон*

Зроблена спроба трансформувати процес формування наукових досягнень в відображення їх в реальній містобудівній діяльності. Спроба визначити наскільки наукові розробки впливали на розвиток містобудівної теорії, практики, норми та законів. Особлива увага приділяється територіальному плануванню як основі сьгоднішніх процесів змін адміністративно-територіального устрою та появи нового суб'єкта – об'єднаної територіальної громади.

Ключові слова: містобудування, територіальна громада, територіальне планування, законодавча база, наука, інформація, управління.

Вступ. На протязі багатьох століть архітектори прагнули набувати спільну, загальнодоступну та зрозумілу мову як для спілкування між собою так і зрозумілу для широкого загалу користувачів. Мову, яку ми сьогодні називаємо віртуальним баченням, але матеріалізовану в малюнках, макетах, алегоричних сценах та сценаріях тощо. Так, Леонардо да Вінчі і Архімед прагнули до реального відображення своїх ідей будуючи реальні макети та старалися зрозуміти механіку реальності дії кожної людини, щоб максимально відтворити її в камені; Середньовічні архітектори на протязі століть відпрацьовували класичні правила розуміння реальності в поєднанні з неповторністю природи, що і сьогодні викликає захопленість; в подальшому технічний прогрес змушував шукати нові методи і форми впровадження своїх творчих можливостей.

Сьогодні інтенсивність розвитку професійної думки настільки швидка і інваріантна, що ідея від початку її зародження і до реалізації не дає часу на розробку традиційними методами проектної документації. Діяльність архітектора дуже часто втрачає творчу особливість в нетрях законів, норм,

побажань, вимог, технічних можливостей та виклику нових матеріалів. І людина, яка буде користувачем продукту діяльності архітектора, стала частіше висловлювати своє невдоволення професіоналізмом і тим, що створюється. Поліфункціональність та непередбачування трансформації здебільшого є результатом, не втратою, професіоналізму архітекторів, а в неспівпадінні часу, можливостей, вимог та реальності, яку суспільство хоче отримати.

Вивченість проблеми. Вся історія архітектури, це розвиток теорії, практики та результатів реалізації.

Розглядаючи теорію, нашим знанням і підґрунтям є цілий ряд всесвітньо відомих архітекторів, які створили шедеври Єгипту, Греції, Китаю, Європи тощо. Це роботи, які створювались десятиліттями і століттями, де час давав можливість продумувати кожен крок, тому, мабуть, ми вважаємо їх шедеврами. На переломі старого часу та індустріалізації суспільства з'явилась нова уява як суспільство має жити завтра. Роботи утопістів Оуена, Говарда, Фур'є, Корбюзьє, Гарньє, Доксіадіса, Саарінна, Аберкромбі, Еріка Глодена, Чернишова, Хаустова, Малоземова, Алешина, Ліфшица, Богорада, Новікова, Станіславського та ін. створили широке поле для діяльності у всіх сферах архітектури та містобудування. [1, 2, 3, 4, 5] Де жити, в місті чи за містом, в приватному будинку чи в хмарочосі, в умовах об'єднань чи особисто вимагало нових підходів і нових зусиль архітекторів. Виникла потреба в упорядкуванні діяльності, що призвело як до позитивних так і негативних результатів. Стали відокремлюватись наука, теорія, проектна діяльність та реалізація.

Українська містобудівна школа досягла значного рівня вона сформулювала науково-теоретичні основи містобудування. Такими головними напрямками можна вважати теорію містобудівних систем Гутнова А.Е., математичні методи оптимізації систем – демоекологічні системи Лаврика Г.І., моделювання систем Заблоцького Г.А., управління розвитком регіональних і міських архітектурних і містобудівних систем Дьоміна М.М., пошук спільних можливостей для розвитку ряду поселень шляхом створення групових систем Фоміна І.О. та інші. [6, 7, 8, 9, 10] (Рис. 1)

Виклад основного матеріалу. Процес містобудівної політики сьогодні, який складається з законодавчої, нормативної, теоретичної та проектної діяльності є мабуть одним з самих розбалансованих.

З адміністративної та законодавчої позиції розробляються різні постанови, програми (по розвитку промисловості, сільського господарства, транспорту, енергетики, приватизації землі, розпаювання, землеустрою, охороні природи, покращенню екології, будівництва тощо). На жаль їх ефективність зводиться до мінімуму або непропорційному співвідношенню деяких відносно інших без

системного поєднання дій в основі яких є територіальний підхід, територіальне планування.

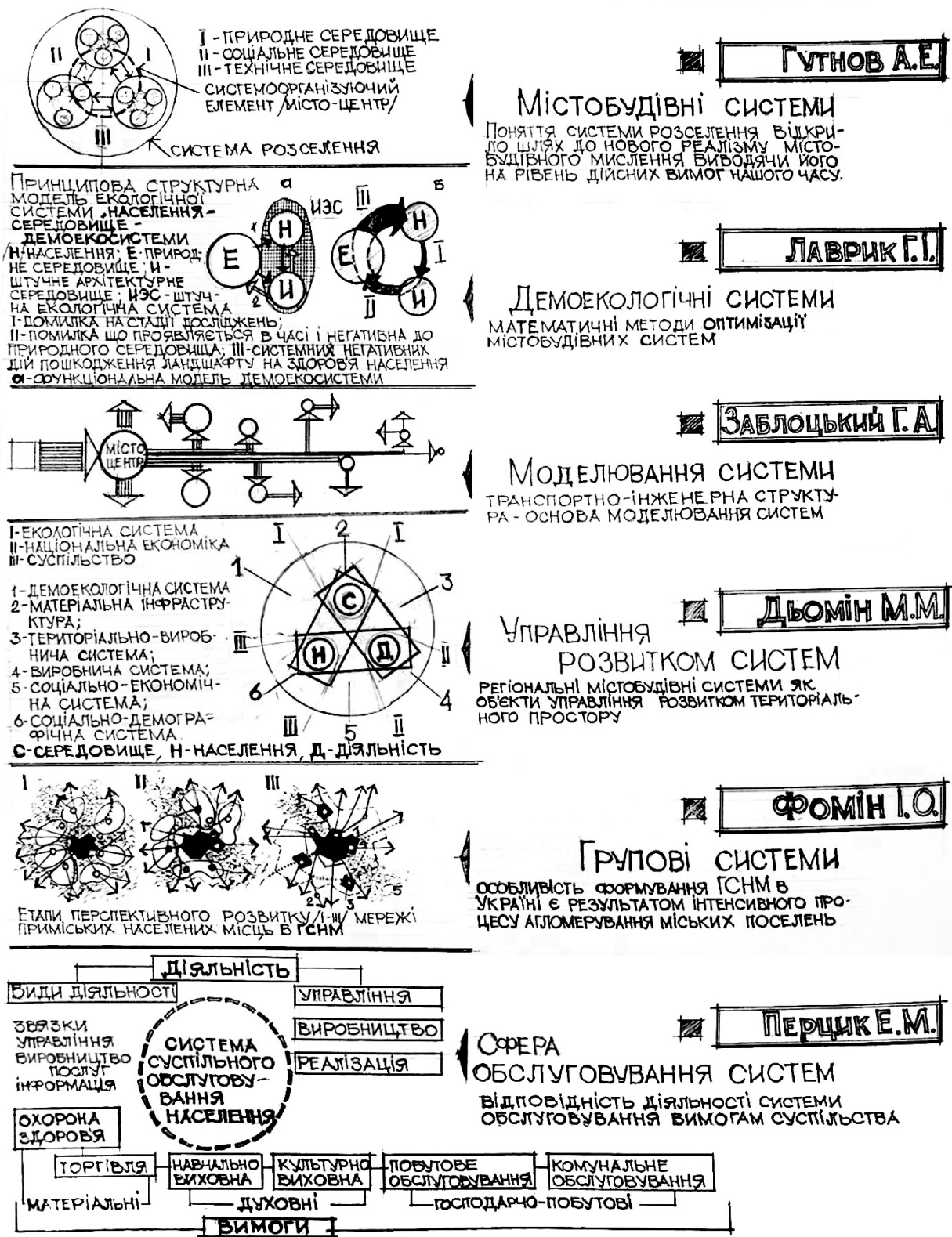

Рис. 1. Науково-теоретичні основи системного підходу в містобудуванні та регіональному плануванні.

Сьогодні територіальне планування зведено до примітивної форми зонування, різних видів землекористування та фіктивного дотримання нормативних показників, які також, до речі, формуються за принципом «не нашкодь» вже існуючим. Розбалансованість через відсутність уміння трансформувати запропоновану концепцію у всі площини діяльності суспільства як програму формування так і стратегію діяльності відносно програми. Регіональне планування, яке в своїй основі базується на принципах проектування різних типів інфраструктури різних рівнів, здатне запропонувати ідейний зміст стратегії.

Тому, саме регіональне планування, його наукова база та практична база мали б стати тим базисом, який дав би можливість уникнути багатьох негараздів при сучасному процесі зміни адміністративно-територіального устрою, формуванні нового суб'єкта господарювання на фіксованих територіальних ресурсах. Напрацьована база територіального планування українськими спеціалістами: Е. Ейнгорном, Д. Богорадом, Перулком, Ю. Пітюренком, Г. Фільваровим, І. Фоміним, М. Дьоміним, Ю. Білоконею та багато інших спроможна дати відповідь на ряд запитань з концептуального визначення перспектив розвитку нових групових систем населених місць, локального рівня, відповідності сформованої системи обслуговування, транспорту, інженерної інфраструктури тощо, доцільність встановлення меж територіальних громад за існуючими адміністративними межами землекористування Рад і багато іншого.

Територіальний аспект, як діяльність або організація процесу на визначеній території за характерними тільки їй особливостями є головним в формуванні нових систем. Не система управління, не політичний стан, а спроможність територіального ресурсу до розвитку всіх процесів, а не території.

Територіальна громада в розумінні яке відоме загалу населення є не що інше як соціальне утворення, об'єднання групи громадян, поселень з своїми баченнями, бажаннями, матеріальними статками, природними умовами, господарчими зобов'язаннями та обов'язками тощо. Законодавча основа саме в цьому розумінні трактує всі правила і норми, як найбільш зрозумілі для суспільства. З позиції державної політики переходу до децентралізації влади в країні, все вірно і немає ніяких заперечень. Парадигма зміни свідомості суспільства полягає в бажанні об'єднувати зусилля для покращення життя.

Це бажання соціального характеру має створити матеріальне підґрунтя своєї стратегії розвитку, яку можна сформувавши на науковій основі і заявити у вигляді проектно-планувальних робіт, розроблених на чотирьох головних складових – наука, законодавча база, інформація, управління. Саме наукове поєднання цих чотирьох форм діяльності дасть змогу сформувавши та запропонувати концепцію формування і розвитку, стратегію діяльності нового

об'єкту містобудівної діяльності групової системи населених місць локального рівня.

Опираючись на законодавчу базу та використовуючи інформаційну базу саме на місцевому рівні як кінцевому де акумулюються і знаходять відображення всі перемоги та негаразди можливий прорив, який можливий саме створенням самостійних територіальних громад як групових форм розселення. Акумулюючим об'єктом, базисом як соціальних змін так і перетворень в проектній діяльності стануть групові системи як перспективна форма співіснування розселення. [17] Стратегією діяльності групової системи має стати проектно-планувальний документ державного значення як елемент загальнодержавної системи планування: Генеральна схема, обласні схеми, районні схеми планування, територіальні громади.

Складність об'єкту полягає в відсутності типологічної системи локальних групових систем, які пропонується виділити на початковому етапі. Сьогодні території притерпіли суттєві зміни за своїм призначенням, змінили профіль діяльності господарчого комплексу, створили індивідуальний функціональний напрямок, або втратили всі можливості через теоретичну залежність від потреб великих міст, не визначились з шляхом розвитку через втрату головного аргументу загальних ресурсів, або випадкову зміну функціонального призначення і інше.

Запропонована методика розробки концепції формування групових форм розселення (територіальних громад) полягає в конкретизації державних і формуванні місцевих пріоритетів відносно раціональних видів і режимів використання територій з урахуванням соціально-економічних потреб громад, природних можливостей, сформованого стану, екологічних обмежень і внутрішніх бажань до спільного розвитку. Методика дозволить:

- сформувати «бачення» району, регіону, області в майбутньому;
- визначити сильні сторони місцевих природних ресурсів, демографічного потенціалу, культурного спадку, інфраструктури, промислово-виробничого потенціалу та екологічного стану;
- визначити слабкі сторони і потенціальні конфлікти використання ресурсів, які є в наявності на території ГСНМ (територіальної громади);
- підготувати багатосторонню оцінку можливостей і стримуючих факторів розвитку ГСНМ (територіальної громади);
- визначити інтегровану політику, плани, проекти і правила для подолання слабких сторін і ефективного використання сильних;
- зв'язати закони, постанови політики і пропозиції по управлінню з конкретними зонами території ГСНМ – територіальних громад;

- сформувати комплексний підхід, що передбачає розгляд головних функціональних елементів території утворених групових систем з урахуванням прямих і зворотних зв'язків як внутрішніх, між поселеннями так і зовнішніх, між поселеннями інших громад;

- обґрунтувати взаємну координацію планувально-містобудівних рішень з усіма рівнями проектного процесу та галузевими програмами і схемами розвитку функціональних систем ГСНМ, району, регіону, області;

- створити екологічну програму господарчого освоєння територій ГСНМ, яка забезпечить розумний компроміс структурних реорганізацій в виробничій сфері і розселенні, оздоровлення природного і матеріального середовища, охорону здоров'я населення;

- організувати процес розробки і реалізації проектної документації в основі якої закладається процедура безперервного моніторингу за впровадженням в практику розвитку групової системи локального рівня одних рішень і корегування тих, які виявились проблемними на даному етапі;

- комп'ютеризація процесів розробки і реалізації територіальних громад ГСНМ як єдиної системи, яка базується на формуванні автоматизованого банку даних, а також на застосуванні апробованих і напрацьованих методах моделювання та інших елементів;

- демократизувати процедури прийняття проектних рішень при розробці та впровадженні пропозицій прийнятих спільно з пропозиціями громади.

Існуюча система розробки проектної документації не дає можливості відобразити в повній мірі розмежування робіт регіонального і місцевого рівнів. Тому впровадження саме цих методичних принципів формування концепції утворення та діяльності ГСНМ локального рівня вимагає внесення значних змін в нормативну документацію та сформовану і діючу сьогодні технологію розробки проектно-планувальної документації.

Розробка проектної документації відносно територіальних громад має стати відображенням процесу моніторингових даних запропонованих та реалізованих дій взаємодії всіх функцій групової системи локального рівня.

Не проектна документація у вигляді генерального плану (одне поселення) чи схеми розпланування району з перспективними досягненнями показниками, які виконуються на 5-10%, а програма, яка в змозі акумулювати, відобразити і корегувати дії групової системи розселення на стратегічний період. Саме і періодизація запропонована Ю.М. Білоконем в формі парадигм суспільних змін та бачень найбільше характеризує нинішній процес демократизації суспільства, а саме створенню територіальних громад як групових форм розселення. [10]

До змін, які можливо здійснити на першому етапі виконання методики формування групових форм розселення, потрібно змінити технологію розробки

проектно-планувальної документації. Сьогодні проектна документація втратила принципи підпорядкованості та базування в рівневих етапах, спрощення проектною документацією до неможливості визначення стадії, поява нових нормативних проектних матеріалів як на вимогу владних структур так і імпровізація самих розробників. До таких змін можна запропонувати наступні:

- обов'язкове наукове обґрунтування концептуальних та стратегічних рішень поставлених задач чи програм;

- значне збільшення різноманітних зусиль та затрат часу для розробників у зв'язку з вивченням об'єкту проектування, отримання та формування інформативної бази як проектною так і громадської думки ще на стадії формування концепції;

- залучення зусиль різних органів не в наданні правил, що як виконати, а як співавторів і відповідальних за якість проектною документації, а в подальшому моніторингу її дотримання та реалізації;

- сформована концептуальна інформація на підставі якої буде розроблятися документація і має бути представлена в вигляді варіантних пропозицій заінтересованим організаціям;

- варіантна пропозиція концептуальних рішень має формуватись на можливості удосконалення процесів і методів в альтернативному розвитку;

- саме на стадії формування вибору альтернативного варіанту, сформованій альтернативній базі повинні залучатись: територіальна громада, народні депутати, представники виконавчої влади, розробники та суміжні організації відповідальні та контролюючі за процесом діяльності групової системи населених місць. Контролюючі органи з вибору альтернативного варіанту, здійснюють моніторинг для можливості вчасного внесення змін до проектно-планувальної документації.

Групова система населених міст (територіальна громада) як об'єкт проектно-планувальної діяльності є підсистемою загального розвитку всієї системи розселення, тому інформативна база має обов'язково опиратися на показники, вимоги, плани і перспективи обласних схем і Генеральної схеми розселення. Таку інформацію можливо акумулювати і привести до відповідної для розробки проектно-планувальної документації в сфері містобудівної документації.

Інформаційне забезпечення. Наукова основа концепції групових систем розселення на місцевому рівні якими є територіальні громади базується на централізованій і відомчій статистичній інформації, досвіді попередніх розробок, вітчизняних і зарубіжних матеріалах моніторингу виконання пропозицій робіт регіонального планування та генеральних планів неврахованих але маючих значний вплив факторах, які мають бути об'єднані в єдиний банк

даних як база знань. Самуель Джонсон відмічав, що «Знання бувають двох видів. Або ми знаємо щось самі, або знаємо де про це можна знайти інформацію».

Формування банку даних для наукових потреб є складним процесом спроможним виконати комплекс зусиль головних проектних інститутів, які займаються розробкою Генеральної схеми проектів регіональних, місцевих схем генеральних планів міст і селищ, наукових концепцій. Наукових, за можливістю створити саме комп'ютерний банк, який може зберігати, моніторити, вносити зміни, обновлювати інформацію та миттєво її видавати за необхідністю, для прийняття проектних, управлінських рішень. Банк інформації як орган управління і наукової документації процесів має бути доступний для всіх рівнів від місцевого управління до обласного, державного. Головними розділами банку даних повинні бути фактори, що характеризують динаміку:

- використання території не за межами перспективного терміну проектної документації (генерального плану), а за станом на поточний період;
- розселення (зміна чисельності і структури населення, трудовий ресурс і т.ін.);
- виробничий аспект (баланс робочих місць, занятість населення);
- територіальний потенціал та природні можливості сталого розвитку групової системи розселення;
- демографічний прогноз, який сформований на перспективних і реальних даних за попередні періоди, що дасть можливість визначити реальність, моніторингову реальність;
- економічний аспект, стан та потенціал розвитку на моніторинговий період;
- соціальний аспект, характер формування соціальної сфери виходячи з потреб суспільства, можливостей, відповідності вимогам часу;
- матеріали генеральних планів населених пунктів, їх ефективність реалізації, проблемні пункти, відповідальність вимогам часу, політики, індивідуальності та сталості розвитку.

Інформаційний банк даних дає багатофакторну уяву про об'єкт, яким є групова система як про складну територіальну систему, яка з однієї сторони є об'єктом проектування регіону, області і одночасно з другої сторони відображення проектних робіт на місцевому рівні.

Функціональний аспект виділення територіальних громад як групових систем розселення пов'язаний з необхідністю вирішення багаторівневих проблем як на етапі створення так і в перспективі, а також принципальних шляхів розвитку різних типів господарчої діяльності на території як самої групової системи так і регіону в цілому. Особлива увага має приділятися вивченню наслідків господарчої діяльності та їх вплив на природне середовище

з метою стабілізації негативного екологічного стану та його покращення. В якості стартової базової інформації розвитку групових систем населених місць територіальних громад предметом інформації можна намітити: соціально-демографічний потенціал, баланс зайнятості і робочих місць, екологічна ємність території, планувальний каркас, територіальні компоненти інфраструктури (житло, інженерна інфраструктура і система обслуговування).

Інформаційний банк розвитку територіальних можливостей господарчого комплексу на регіональному рівні групової системи населених місць і місцевому рівнях. До актуальних проблем відносяться:

- розмежування територій утворених групових систем населених місць;
- зони спільних інтересів як самих поселень так і групових систем населених місць і регіональних систем;
- формування спільної інженерної системи на всіх рівнях;
- визначення дольової участі в створенні спільної інженерної і територіальної системи на всіх рівнях та роль державних інституцій в регулюванні і контролі цих процесів;
- відсутність типологічного ряду групових систем населених місць для визначення спроможності кожної територіальної громади ще на початковому етапі сформуванню оцінку свого потенціалу для розвитку в загальній концепції нового адміністративно-територіального устрою;
- процес формування групових систем розселення сьогодні в значній мірі носить суб'єктивний характер, більше за бажанням спільноти без наукового обґрунтування стратегії розвитку, що в майбутньому може призвести до збанкрутування та пере форматування системи;
- відсутність державного контролю за самим процесом залишаючи за собою тільки правову сторону утворення;
- утворення групових систем населених місць на початковому етапі більше схильне до виконання закону, а не системі обґрунтувань розвитку перетворюючись часто в механічний процес, що неодмінно загострить існуючі, скриті негаразди;
- теоретична модель утворення групових систем населених місць локального рівня поки що не знайшла наукового підкріплення в вигляді норм, керівництв, пропозицій, спеціалістів (в області містобудування та регіонального планування).

Висновок. Методика початкового етапу з подальшим розвитком повинна базуватись на досвіді не тільки зарубіжних прикладів, а і з урахуванням досвіду розвитку методології проектування комплексних схем територіальної організації України, яка в різні періоди була найбільш прогресивною за останні 100 років.

Саме методологія комплексної територіальної організації є найбільш прогресивним видом проектної документації і в найбільшій мірі відповідає територіальній організації всіх процесів. Методологія формується на ряді пріоритетних методичних аспектах таких як ретроспективний аналіз, який полягає в розгляді території і конкретної групової системи населених місць в виявлених зв'язках попередніх періодів.

Мається на увазі вивчення позитивних і негативних факторів, які проявлялись в кількох попередніх періодах, а не в попередньому, який є базовим для розробки нової проектної документації. Аналіз допоможе виявити не тільки негативні явища, а і причини їх появи, що дасть можливість в деякій мірі їх якщо не ліквідувати на початковому етапі формування, то хоч послабити їх вплив.

Слідуючим методичним фактором є генетичний підхід, який базується на вивченні самої суті містобудівного процесу об'єднання мережі поселень в групову систему населених місць. Підґрунтям методики є дослідження Ю.М.Білоконя в виділенні головних парадигм етапів формування системного підходу до територіального планування в Україні. [10] Виділяючи сім етапів автор опирається не на результати досягнень попереднього періоду, а на зародження нової вимоги до змін в суспільстві, які формують комплекс вимог до створення нових концепцій розселення. Програма децентралізації є тою соціальною вимогою суспільства, яка лягла в програму утворення територіальних громад, діяльність яких є не що інше як групову систему населених місць. Процес трансформації мережі в групову систему потребує часу і наукових досліджень в сфері регіонального і міського планування і першим етапом є створення ідеї процесу соціально-економічної діяльності системи перспективи та напрямки як нового елемента системи розселення.

Список літератури

1. Лаврик Г.И., Демин Н.М. Методологические основы районной планировки. Науч.-исслед. и проект. институт градостр. в г. Киеве, Стройиздат, М. 1975. 97 с.
2. Гутнов А. Эволюция градостроительства. Братислава, 1963. 295 с.
3. Демин Н.М. Управление развитием региональных градостроительных систем (на опыте Украинской ССР). Автореф. дис. ... д-ра арх.: 18.00.04. М., 1987. 53 с.
4. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. Будівельник, Київ. 1991. 185 с.
5. Дьомін М.М., Сингаївська О.І. Містобудівні інформаційні системи. Містобудівний кадастр. Первинні елементи містобудівних об'єктів. Фенікс, Київ. 2015. 216 с.
6. Груза И. Теория города. Изд.: лит. по строительству. М. 1972. 246 с.
7. Заблоцкий Г.А., Сотников В.В. Определение социально-экономической ценности городской территории. Сб.науч.трудов НИИПИГрадостроительства. Киев. 1989.
8. Богорад Д.И. Районная планировка, вопросы планировки промышленных районов. Госстройиздат. М. 1960. 21 с.
9. Богорад Д.И. Конструктивная география района. Основы районной планировки. Мысль, М. 1965. 407 с.

10. Білоконь Ю.М. Регіональне планування. (Сучасність та значення). Навчальний посібник. Укрархбудінформ, Київ, 2001. 216 с.
11. Иодо И.А. Основы градостроительства. Теория и методология. Высшая школа, Минск. 1983. 200 с.
12. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» (2002).
13. Куйбіда Д.С., Білоконь Ю.М. Територіальне планування в Україні. Європейські засади та національний досвід. Логос, Київ. 2009. 107 с.
14. Панченко Т.Ф., Яценко В.О. Принципи та планувальні моделі формування нового типу локальних систем розселення в Україні. Наук.техн.зб.: Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ. 2019. Вип. 54. С. 352-364. ISSN 2077-3455.
15. Садовский В.Н. Основы общей теории систем. Наука. М. 74 с.
16. Станиславский А.И. Развитие районной планировки в Украинской ССР. Сб.науч.трудов: Градостроительство и районная планировка. Будівельник, Киев. 1967. 43 с.
17. Фомін І.О. Основи теорії містобудування. Київ; Наукова думка, 1997. 192 с.
18. Яценко В.А. Эволюционизм парадигм районной планировки в Украине. Сб.науч.трудов: Архитектура. Минск.2017.Вип.10. С. 119-126. ISSN 2218-547X.
19. Яценко В.О. Національна політика децентралізації як містобудівний процес зміни системи розселення України. Наук.техн.зб.: Містобудування та територіальне планування. Київ. 2018. Вип. 67. С. 546-553. ISSN 2076-815X (print). ISSN 2522-9206 (online).
20. Doxiadis C.A. Ecumenopolis – die Stadt der Zukunft. Baute and Wohnen. 1964. Vol. 1. P. 16.

Doctor of Architecture, Professor **Dyomin Mykola.**,
Doctor of Architecture, Professor **Yatsenko Viktor, Korotkova Tetiana**,
Kiev National University of Construction and Architecture

SOME ASSUMPTIONS ON THE METHODOLOGY OF THE INITIAL STAGE OF FORMATION OF TERRITORIAL COMMUNITIES AS A GROUP OF LOCAL LEVEL SYSTEMS

The article has an attempt to reflect the transformation of the process of scientific achievements with reflection of them in real urban planning activities in the formation of the concept of formation and development of territorial communities as group resettlement systems at the local level. An attempt to determine how scientific developments affect the development of urban development theory, practice, norms, laws. Particular attention is paid to territorial planning at the regional level where in the process of administrative-territorial reform there was a new element of the regional system - the territorial community. The scientific and theoretical foundations of the systemic approach of regional planning are considered and substantiated. As a result, six basic conceptual bases of systemicity (system as such, demoeological systems, systems modeling, management of systems, group systems and social aspects of systems are allocated.

Given a city-based understanding of a new object of regional planning - a territorial community, the main advantages and difficulties are allocated in

substantiation as such and further development. The methodology for developing the concept of formation of a territorial community as a group system of resettlement of a local level is proposed. A number of shortcomings are defined, which are not taken into account today in the development of project documentation. A number of assumptions are proposed that in the future it is necessary to scientific confirmation in the implementation of the methodology for forming a strategy for the formation and development of group forms of settlement of the local level (territorial communities). It is proved that the group system of settlements (territorial community) as an object of design and planning activity is a subsystem of the overall system of resettlement of Ukraine. The main factors characterizing the information bank of data formation of the local system are highlighted.

Keywords: Urban planning, territorial community, territorial planning, legislative framework, science, information, management.

REFERENCES

1. Lavryk, H.Y., Demyn, N.M. (1975), *Metodolohycheskye osnovy raionnoi planyrovky*. Nauchn.-yssled. y proekt. ynstitut hradostr. v h. Kyeve, Stroiyzdat, M., 97 p. {in Russian}
2. Hutnov, A. (1963), *Evoliutsyia hradostroytelstva*. Bratyslava, 295 p. {in Russian}
3. Demyn, N.M. (1987), *Upravlenye razvytyem rehyonalnykh hradostroytelnykh system (na opyte Ukraynskoj SSR)*. Avtoref. dys. ... d-ra arkh.: 18.00.04. M., 53 p. {in Russian}
4. Demyn, N.M. (1991), *Upravlenye razvytyem hradostroytelnykh system*. Budivelnyk, Kyiv, 185 p. {in Ukrainian}
5. Domin, M.M., Synhaivska, O.I. *Mistobudivni informatsiini systemy. Mistobudivnyi kadastr. Pervynni elementy mistobudivnykh obektiv*. Feniks, Kyiv, 216 p. {in Ukrainian}
6. Hruza, Y. (1972), *Teoryia horoda*. Yzd.: lyt. po stroytelstvu. M., 246 p. {in Russian}
7. Zablotskyi, H.A., Sotnykov, V.V. (1989), *Opredelenye sotsyalno-ekonomycheskoy tsennosti horodskoy terrytoryy*. Sb.nauch.trudov NYYPYhradostroytelstva. Kyeve. {in Ukrainian}
8. Bohorad, D.Y. (1960), *Raionnaia planyrovka, voprosy planyrovky promyshlennykh raionov*. Hosstroiyzdat. M., 21 p. {in Russian}
9. Bohorad, D.Y. (1965), *Konstruktyvnaia heohrafiya raiona. Osnovy raionnoi planyrovky*. Mysl, M., 407 p. {in Russian}
10. Bilokon, Yu.M. (2001), *Rehionalne planuvannia. (Suchasnist ta znachennia)*. Navchalnyi posibnyk. Ukrarkhbudinformat, Kyiv, 216 p. {in Ukrainian}

11. Yodo, Y.A. (1983), *Osnovy hradostroytelstva. Teoryia y metodolohyia. Vysshhaia shkola*, Mynsk, 200 p. {in Russian}
12. Zakon Ukrainy «Pro Heneralnu skhemu planuvannia terytorii Ukrainy» (2002). {in Ukrainian}
13. Kuibida, D.S., Bilokon, Yu.M. (2009), *Terytorialne planuvannia v Ukraini. Yevropeiski zasady ta natsionalnyi dosvid*. Lohos, Kyiv, 107 p. {in Ukrainian}
14. Panchenko, T.F., Yatsenko, V.O. (2019), *Pryntsypy ta planovalni modeli formuvannia novoho etapu lokalnykh system rozselennia v Ukraini. Nauk.tekhn.zb.: Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*. Kyiv, Vol. 54. P. 352-364. ISSN 2077-3455. {in Ukrainian}
15. Sadovskyi, V.N. *Osnovy obshchei teoryy system*. Nauka. M. 74 p. {in Russian}
16. Stanyslavskyi, A.Y. (1967), *Razvytye raionnoi planyrovky v Ukraynskoi SSR. Sb.nauch.trudov: Hradostroytelstvo y raionnaia planyrovka*. Budivelnyk, Kyev, 43 p. {in Ukrainian}
17. Fomin, I.O. (1997), *Osnovy teorii mistobuduvannia*. Pidruchnyk. Naukova dumka, Kyiv, 192 p. {in Ukrainian}
18. Yatsenko, V.A. (2017), *Evoliutsyonyzm paradyhm raionnoi planyrovky v Ukrayne. Sb.nauch.trudov: Arkhytektura*. Mynsk, Vol. 10. P. 119-126. ISSN 2218-547X. {in Russian}
19. Yatsenko, V.O. (2018), *Natsionalna polityka detsentralizatsii yak mistobudivnyi protses zminy systemy rozselennia Ukrainy. Nauk.tekhn.zb.: Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia*. Kyiv, Vol. 67. P. 546-553. ISSN 2076-815X (print). ISSN 2522-9206 (online). {in Ukrainian}
20. Doxiadis, C.A. (1964), *Ecumenopolis – die Stadt der Zukunft. Baute and Wohnen*. Vol. 1. P. 16. {in Russian}